

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je analyzovat orientalistickou tvorbu francouzského malíře Gustava Moreaua v kontextu orientalismu a symbolismu v druhé polovině 19. století. Práce se soustředí na srovnání reprezentace Orientu v Moreauově díle na jedné straně a reprezentaci Orientu ve výtvarném umění obecně, zvláště pak v akademickém orientalismu, a zkoumá stylové a tematické rozdíly ve zpracování obdobných námětů mezi tradičním akademickým orientalismem a progresivním přístupem Gustava Moreaua. Práce se dále věnuje Moreauově pozici v rámci symbolistního hnutí a jeho vlivu na symbolismus.

Základní metodou výzkumu je studium v této práci zmiňovaných uměleckých děl a jejich analýza z ikonografického, ikonologického a sémiotického hlediska. Autorka rovněž vychází z primárních textových pramenů (především z umělcových úvah o umění) a ze sekundární vědecké literatury věnované životu a dílu Gustava Moreaua, orientalismu a jeho politickému kontextu a pracím pojednávajícím o symbolismu.

Práce se sestává ze dvou oddílů. Oddíl 1 se soustředí na Moreauovo orientalistické dílo v rámci francouzského orientalismu druhé poloviny 19. století a poukazuje na rozdíly mezi Moreauovým imaginárním orientalismem a tradičním akademickým orientalismem. Kapitola 1.1 popisuje sociální a kulturní zdroje orientalistického malířství ve Francii a rozděluje orientalismus do několika kategorií.

Kapitola 1.2 uvádí základní charakteristiku akademického orientalismu a typologii děl, která v jeho rámci nejčastěji vznikala. Kapitola 1.3 pojednává o imaginárním orientalismu Gustava Moreaua. Tato kapitola se dále dělí na sedm podkapitol. Podkapitola 1.3.1 shrnuje životopisné informace o Gustavu Moreauovi relevantní z hlediska jeho díla. Podkapitola 1.3.2 se věnuje Moreauovým teoriím a úvahám o umění a tvorbě. Podkapitola 1.3.3 analyzuje Moreauův specifický výtvarný výraz, styl a techniky. Podkapitola 1.3.4 popisuje jeho práci s inspiračními vzory, zejména jeho upřednostňování imaginace před etnografickou přesností. Podkapitola 1.3.5 zkoumá, jak Gustave Moreau zasáhl do vývoje historické malby a které aspekty jeho díla byly v tomto ohledu novátorské. Podkapitola 1.3.6 se soustředí na ty orientální zdroje inspirace, které zpravidla nebyly využívány akademickým orientalismem, ale Moreau je opakovaně zpracovával (indické, perské, mughalské a japonské inspirace). Podkapitola 1.3.7 shrnuje poznatky z předchozích podkapitol a vyzdvihuje rozdíly mezi reprezentací Orientu v Moreauově díle a v akademickém orientalismu.

Oddíl 2, rozebírající Moreauovo dílo v kontextu symbolismu, se dělí na dvě kapitoly. Kapitola 2.1 je věnována symbolismu ve výtvarném umění obecně, jeho definici a Moreauově místu v rámci tohoto uměleckého proudu. Kapitola 2.2 se soustředí na spojitosti mezi Moreauovým dílem a dílem mladších symbolistů a otázce, jak mohlo Moreauovo dílo ovlivnit symbolistní umění. Tato kapitola zahrnuje také podkapitoly 2.2.1 týkající se Moreauova vlivu na Odilona Redona a podkapitoly 2.2.2 pojednávající o těch z Moreauových žáků, kteří tvořili v intencích symbolismu.

Závěr práce shrnuje poznatky z výše zmíněných kapitol a konstatuje, že ačkoliv je Moreauovo dílo bezesporu součástí salonního a akademického malířství, konkrétně žánru historické malby, současně překračuje některé dobové stylové konvence a směřuje k modernímu, sémioticky otevřenému dílu, jež umožňuje více interpretací. Moreauův umělecký výraz a výtvarné prostředky se podílely na přípravě umělců a publika na vývoj moderního umění v pozdním 19. století a na začátku 20. století.